

2. Η τέχνη των Κυκλαδιδιών

Οι Κυκλαδίτες ήταν σπουδαίοι **τεχνίτες**. Κατασκεύαζαν μυτερές λεπίδες και άλλα εργαλεία από οψιανό. Ο **οψιανός** είναι μια μαύρη, πολύ σκληρή πέτρα που έβγαινε στη Μήλο. Αργότερα, όταν έμαθαν να χρησιμοποιούν τον χαλκό, έφτιαξαν καλύτερα εργαλεία, όπως μαχαίρια και πριόνια, σφυριά και σμίλες. Μ' αυτά κατασκεύαζαν αγγεία σε διάφορα σχήματα από λευκό **μάρμαρο** που έβγαινε στη Νάξο και την Πάρο.

Ήταν όμως και σπουδαίοι **καλλιτέχνες**. Τα πήλινα αγγεία τους τα διακοσμούσαν απ' έξω με πολύ ωραία σχέδια. Πολλά από αυτά είχαν σχήματα ζώων. Άλλα είχαν σχήμα τηγανιού και γι' αυτό ονομάζονται **τηγανόσχημα**.

Έφτιαχναν επίσης ωραία **κοσμήματα**, καρφίτσες, βραχιόλια, δαχτυλίδια από ασήμι και χαλκό και πολύ ωραία περιδέραια από κοχύλια και πολύχρωμες πέτρινες χάντρες.

Τα σπουδαιότερα έργα τους όμως ήταν τα **ειδώλια**. Αυτά ήταν μικρά αγάλματα φτιαγμένα από λευκό μάρμαρο. Τα περισσότερα παρίσταναν γυναίκες, θεές ή νύμφες, με τα χέρια τους διπλωμένα στο στήθος. Έφτιαχναν και ανδρικά ειδώλια που παρίσταναν κυνηγούς, μουσικούς και ανθρώπους που γλεντούσαν. Οι Κυκλαδίτες έμποροι πουλούσαν αυτά που έφτιαχναν σε όλο το Αιγαίο και κυρίως στην Κρήτη.

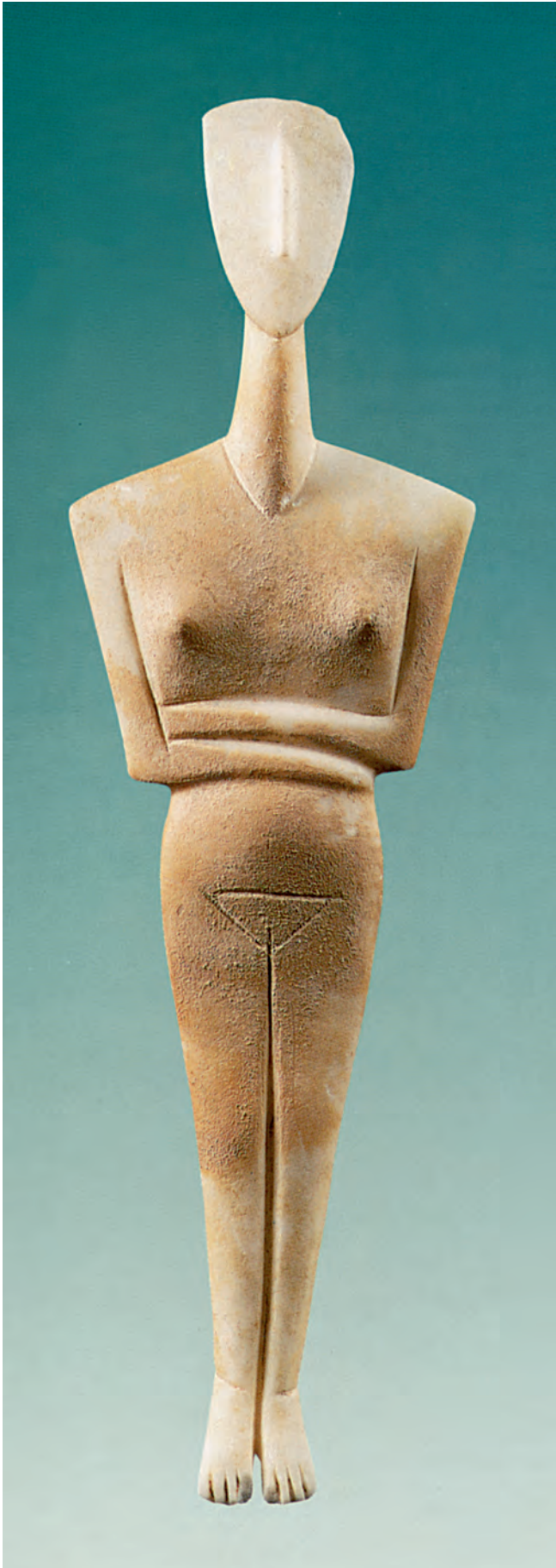
Στην Κρήτη γνώρισαν την τέχνη των Μινωιτών και επειδή τους άρεσε πολύ, την έφεραν στα νησιά τους. Έτσι, στην πόλη του **Ακρωτηρίου της Θήρας (Σαντορίνης)**, έχτισαν ωραία σπίτια με θαυμάσιες **τοιχογραφίες**, που παριστάνουν πουλιά, ζώα, θουλούδια κι ανθρώπους εκείνης της εποχής.

Όλα αυτά τα έργα τέχνης, που έφεραν στο φως οι αρχαιολόγοι, βρίσκονται τώρα σε διάφορα μουσεία.

1. Εργαλεία των Κυκλαδιδιών: λεπίδες από οψιανό (πάνω) και σμίλες από μέταλλο (κάτω).

2. Αγγείο με μορφή ζώου.

3. Τα κυκλαδικά ειδώλια «μιλούν»

Έχετε ξαναδεί πιο κομψό γυναικείο ειδώλιο; Δεν φαντάζομαι. Ας αρχίσουμε απ' το κεφάλι μου. Ενώ είναι τριγωνικό, πάνω-πάνω στο μέτωπο κυρτώνει ελαφρά. Η μύτη μου λεπτή, μου δίνει μια παράξενη σοβαρότητα. Μυτερό είναι το πιγούνι μου, μυτεροί και οι ώμοι μου. Κι έπειτα από τις τόσες γωνίες έρχεται η αντίθεση. Η παχουλή κοιλιά μου. Ναι, καλά το καταλάβατε. Περιμένω μωρό. Ακουμπώ τα χέρια πάνω της, σαν να θέλω να τα βάλω για προσκεφάλι του. Νομίζω πως είμαι η πιο κομψή έγκυος γυναίκα που έχετε δει. Η μισή, από τη μέση και πάνω, είμαι σουβλερή και η άλλη μισή, από τη μέση και κάτω, είμαι όλο απαλές καμπύλες. Να το μυστικό του καλλιτέχνη. Να γιατί είμαι πασίγνωστη σ' όλο τον κόσμο.

Σ. Γιαλουργάκη,
Τα κυκλαδικά ειδώλια ζωντανεύουν, σελ. 21

4. Ο αρπιστής από την Κέρο

Είμαι από τους πρώτους μουσικούς του ελληνικού κόσμου. Είναι σίγουρο πως ο καλλιτέχνης που με έφτιαξε αγαπούσε τη ζωή. Κάθομαι αναπαυτικά σε μια θαυμάσια καρέκλα που μοιάζει με θρόνο. Με το κεφάλι γερμένο ελαφρά πίσω αποπνέω ζωντάνια και κέφι. Φαντάζεστε πόση προσπάθεια θα χρειαζόταν από τον καλλιτέχνη να φτιάξει εμένα, την τριγωνική άρπα μου και το θρόνο μου με τόση μαστοριά και ευαισθησία! Σκεφθείτε μόνο τα εργαλεία της εποχής και θα καταλάβετε.

Σ. Γιαλourάκη, *Τα κυκλαδικά ειδώλια ζωντανεύουν*, σελ. 25

5. Η τοιχογραφία της άνοιξης από το Ακρωτήριο της Θήρας

Σε άσπρο βάθος μαύροι, πρασινωποί και κίτρινοι βράχοι φάνταζαν κατάσπαρτοι από κόκκινους κρίνους. Σε μπουκέτα τρεις τρεις μαζί, ήταν άλλοι ολάνοιχτοι, άλλοι μισάνοιχτοι ακόμα κι οι πιότεροι σε μπουμπούκια που λες λικνιζόντανε στο αεράκι, πάνω στα χρυσά τους κοτσάνια. Τρεις στήμονες κι ένας ύπερος που τους ξεπερνούσε, φύτρωναν από το κάθε λουλούδι. Ανάμεσά τους μαυρογάλαζα χελιδόνια πετάριζαν ζευγαρωτά ή ξεμοναχιασμένα, σπαθίζοντας το λευκό βάθος με τα λιγνά τους κορμάκια. Ήτανε τόσο όμορφα [...] που θαρούσες ότι η ίδια η άνοιξη γλίστρησε απ' την πορτούλα να φουντώσει στους τοίχους.

Ν. Τζώρτζογλου, *Όταν οργίζεται η γη*, σελ. 69

6. Διώροφο σπίτι στο Ακρωτήριο της Θήρας.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Ποια πετρώματα υπήρχαν άφθονα στις Κυκλάδες και τι έφτιαχναν μ' αυτά οι Κυκλαδίτες;
2. Παρατηρώ το γυναικείο ειδώλιο και το περιγράφω. Προσπαθώ να μμηθώ τη στάση του.